

Informácia o výsledkoch hodnotenia plnenia aktivít Národného akčného plánu na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách za roky 2011 – 2012

Hodnotenie plnenia aktivít Národného akčného plánu na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách za roky 2011 – 2012 (ďalej len „Národný akčný plán“) je spracované na základe úlohy B.3. uznesenia vlády SR č. 477 zo 6. júla 2011. Plnenie úloh Národného akčného plánu je napĺňanie vládnych zámerov v oblasti pomoci ale aj prevencie násilia na ženách a ich deťoch, rovnako plnením záverov a odporúčaní Rady Európy a Organizácie spojených národov.

Uznesením vlády SR č. 477 zo 6. júla 2011 bola schválená **priebežná správa o plnení Národného akčného plánu za roky 2009 – 2010 ako aj aktualizácia úloh Národného akčného plánu**. Nakoľko v tom období sa nepodarilo špecifické finančné prostriedky na podporu plnenia vytýčených úloh, došlo k aktualizácii úloh Národného akčného plánu, s cieľom podporiť a upraviť úlohy vzhľadom na nové skutočnosti a vytvoriť podmienky maximálneho naplnenia stanovených úloh. Aktualizácia Národného akčného plánu teda nesmerovala k vytvoreniu nového dokumentu.

Už pri príprave predpokladov plnenia úloh aktualizovaného Národného akčného plánu formulovaním jednotlivých úloh, výstupov, spôsobov a termínov jeho implementácie sa vychádzalo zo skutočností a zistení pri vyhodnocovaní úloh predchádzajúceho akčného plánu. Do úvahy sa brala tiež skutočnosť, že násilie, ktorého obeťami sú ženy a ich deti, je riešené v kompetencii MV SR, MS SR, MPSVR SR, MZ SR a ďalších inštitúcií a orgánov, hlavne samosprávnych krajov, prostredníctvom ich štandardných postupov a politík zameraných na prevenciu, elimináciu a pomoc obetiam násilných trestných činov páchaných na jednotlivcovi. Z cenných skúseností bolo zrejmé, že celý komplex pomoci je možné zabezpečiť len spoluprácou odborníkov uvedených rezortov v súčinnosti s regionálnou a miestnou správou a mimovládnyimi organizáciami.

Pri zadávaní a konkretizovaní úloh plánu bol kladený dôraz na skvalitnenie skutočnej pomoci obetiam násilia, na konkrétnu podporu zariadení, ktoré pomáhajú ženám, ktoré zažili alebo zažívajú násilie a ich deťom, na uskutočnenie odborného vzdelávania a zvýšenia úrovne – štandardov poskytovaných služieb tak, aby došlo k skvalitňovaniu práce pomáhajúcich profesií a k ich vzájomnej spolupráci. Do popredia sa dostala otázka inštitucionálneho zabezpečenia problematiky, kreovania intervenčných tímov, dopracovania a implementovania spracovaných metodík a štandardov. Národný akčný plán poukazuje na potrebu využívať existujúce vhodné kapacity a tam kde je ich nedostatok tak posilniť kapacity na plnenie úloh tak, aby sa pripravili podmienky a zabezpečila sa v regiónoch efektívnosť opatrení a pomoci smerujúcej k úrovni európskych štandardov. Aby ženy a ich deti pocítili, že plnené opatrenia boli prijaté a následne plnené pre zabezpečenie rýchlej, efektívnej, odbornej a dostupnej pomoci práve pre nich. Plán predpokladá zohľadňovať špecifické potreby žien, ktoré zažili alebo zažívajú násilie a ich detí, ktoré vyplývajú z ich situácie tak, aby sa v praxi zabezpečovali opatrenia, ktoré budú predchádzať vzniku násilia a zabráňovať akejkoľvek situácii, ktorá by mohla prispieť k vzniku a tolerancii násilia.

Pri tvorbe a schvaľovaní úloh Národného akčného plánu sa tiež predpokladalo, že značná časť náročných úloh bude finančne zabezpečených hlavne v rámci rozpočtov zodpovedných subjektov. Rovnako sa predpokladalo, že pomerne veľká časť úloh bude

finančne zabezpečených z prostriedkov ESF, OP ZaSi - v rámci pripravovaného národného projektu, ako aj z ďalších výziev ESF.

V hodnotenom Národnom akčnom pláne sa oproti predchádzajúcemu plánu rozšíril počet foriem násilia, ktorým je venovaná v sledovanom období pozornosť v rámci jeho úloh, vzdelávaniu a scitlivovaniu pomáhajúcich profesií, monitoringu a oblasti štatistík a práci s páchatel'mi násilia.

Po obsahovej stránke je Národný akčný plán rozdelený do siedmych tematických oblastí:

- I. Oblasť trestnoprávneho a občianskoprávneho rámca.
- II. Oblasť poskytovania pomoci ženám, ktoré zažili alebo zažívajú násilie.
- III. Oblasť vzdelávania a scitlivovania pomáhajúcich profesií.
- IV. Oblasť prevencie.
- V. Oblasť štatistík, výskumu a monitoringu.
- VI. Oblasť násilia voči ženám na pracovisku.
- VII. Oblasť práce s páchatel'mi násilia.

Oblasti III., V.- okrem výskumu, VI. a VII. boli rozšírením oproti predchádzajúcemu Národnému akčnému plánu na roky 2005-2008.

Podklady na zhodnotenie priebežného plnenia aktivít Národného akčného plánu za roky 2011 a 2012 poskytli Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR formou správ a odpočtov Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstvo vnútra SR, Ministerstvo kultúry SR, Ministerstvo zdravotníctva SR, Ministerstvo zahraničných vecí SR, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity, Štatistický úrad SR, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Inštitút pre výskum práce a rodiny a Národný inšpektorát práce.

O poskytnutie vyhodnotenia opatrení a plnenia úloh, vrátane spolupráce pri realizácii týchto úloh Národného akčného plánu, v súlade s odporúčaním vyššie citovaného uznesenia vlády SR, sme požiadali Generálnu prokuratúru SR, Bratislavský samosprávny kraj, Banskobystrický samosprávny kraj, Košický samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj, Trnavský samosprávny kraj, Žilinský samosprávny kraj, Združenie miest a obcí Slovenska, Úniu miest Slovenska, Prešovskú univerzitu v Prešove, Akadémiu Policajného zboru v Bratislave, Paneurópsku vysokú školu v Bratislave, Univerzitu Komenského v Bratislave, Vysokú školu zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave, Univerzitu sv. Cyrila Metoda v Trnave, Trnavskú univerzitu v Trnave, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Vysokú školu v Sládkovičove, Univerzitu P.J. Šafárika v Košiciach, Katolícku univerzitu v Ružomberku, Univerzitu Mateja Bela v Banskej Bystrici, Trenčiansku univerzitu Alexandra Dubčeka v Trenčíne, Slovensku zdravotnícku univerzitu v Bratislave, Radu Rozhlasu a televízie Slovenska, Asociáciu zamestnávateľských zväzov a združení SR, Republikovú úniu zamestnávateľov, Konfederáciu odborových zväzov SR, Slovenskú rektorskú konferenciu, Slovenskú akadémiu vied a Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, .

Považujeme za dôležité uviesť, že pri plnení úloh Národného akčného plánu si uvedomujeme nezastupiteľnú úlohu mimovládnych organizácií, ktoré na základe dlhoročných

skúseností poskytujú služby v oblasti pomoci ženám, ktoré zažili alebo zažívajú násilie a ich deťom. Týmto sa naplňuje v praxi kooperácia štátneho a mimovládneho sektora. Rovnako dôležité postavenie v procese konkrétnej, dostupnej, včasnej a odbornej pomoci ženám a ich deťom - obetiam násilia, majú samosprávne kraje, mestá a obce poskytovaním služieb podporujúcich prevenciu a elimináciu násilia na ženách.

Vyhodnotenie plnenia aktivít Národného akčného plánu za roky 2011 a 2012 je v súčasnom období vo finalizácii, pričom jeho predloženie na rokovanie Vlády SR je plánované na koniec júna 2013. Materiál bude po jeho finalizácii zaslaný všetkým členom a členkám Výboru pre rodovú rovnosť na pripomienkovanie.